

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ต.๒๗/๒๕๖๒

วันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

เรื่อง นายไพโรจน์ หนองแพ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายไพโรจน์ หนองแพ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรจังหวัดตราดจับกุมผู้ร้องในข้อหากระทำความผิดตามกฎหมายจราจร คูหมีนเจ้าพนักงานและทำร้ายร่างกายผู้อื่น ผู้ร้องไม่ยินยอมชำระค่าปรับ จึงถูกควบคุมตัวไว้ที่สถานีตำรวจ แม้ผู้ร้องได้ชำระค่าปรับบางส่วนแต่ผู้ร้องถูกยื่นฟ้องเป็นคดีต่อศาลจังหวัดตราด การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวทำให้ผู้ร้องเกิดความเครียด ต่อมาวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๑ เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรจังหวัดตราดจับกุมผู้ร้องในข้อหากระทำความผิดตามกฎหมายจราจรและคูหมีนเจ้าพนักงาน ผู้ร้องไม่ยินยอมชำระค่าปรับจึงถูกยื่นฟ้องเป็นคดีต่อศาลจังหวัดตราด และในระหว่างที่ต้องโทษอยู่ในเรือนจำจังหวัดตราด ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้คุมมักโทษสั่งให้นักโทษคนอื่นทำร้ายร่างกายผู้ร้อง จึงเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมและไม่มีความปลอดภัยในชีวิต

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๒ กรณีเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดตราดทำร้ายร่างกายผู้ร้อง และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ แจ้งว่าผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียนของผู้ร้องไว้พิจารณาแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการ

- ๒ -

แสวงหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน ผู้ร้องเห็นว่าไม่มีที่พึ่งอื่นใดนอกจากศาลรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

(๑) การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) ขอให้พิจารณาวินิจฉัยทางแพ่งเพื่อชดเชยความเดือดร้อนเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้ร้องและสาธารณชนทั่วไป เพื่อความเป็นธรรมของทุกคนที่อยู่ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดทราบว่ามีกรกระทำตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้” และมาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวัน

- ๓ -

นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความใน มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม...” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณี ที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้ พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำ ที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๓) กฎหมาย บัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้น ครบถ้วน ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ว่าตนได้เคยถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการจนเกิดความเครียดและถูกเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดตราด สั่งการให้ผู้ต้องขังทำร้ายร่างกาย โดยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยทางแพ่งเพื่อชดเชย ความเดือดร้อนเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้ร้องและสาธารณชนทั่วไป ซึ่งแม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้อง ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว แต่มิได้เป็นการยื่นคำร้องเพื่อขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบกับคำขอของผู้ร้องเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติ ให้ใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้ เป็นการเฉพาะและยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน จึงเป็นกรณีต้องห้ามตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้อง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

- ๔ -

ส่วนคำขอของผู้ร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่ตามคำร้องเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งตามคำร้องก็ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงใดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยตามคำขอดังกล่าวได้ ประกอบกับการยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับการกระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ผู้ร้องต้องใช้สิทธิยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ โดยใช้สิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดก่อนที่จะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้นผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๕ -

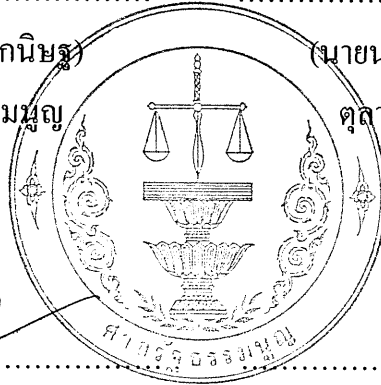
(คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๒)

(นายเจริญ ภัทศิธนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวิเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ